

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (deveti senat)

z dne 19. novembra 2015 *

„Predhodno odločanje — Direktiva 2001/29/ES — Člen 3(1) — Priobčitev javnosti — Pojma ‚priobčitev‘ in ‚javnost‘ — Distribucija televizijskih programskih vsebin — Postopek, imenovan direktno dovajanje“

V zadevi C-325/14,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo hof van beroep te Brussel (pritožbeno sodišče v Bruslju, Belgija) z odločbo z dne 17. junija 2014, ki je prispela na Sodišče 7. julija 2014, v postopku

SBS Belgium NV

proti

Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers (SABAM),

SODIŠČE (deveti senat),

v sestavi J. Malenovský (poročevalec) v funkciji predsednika senata, M. Safjan, sodnik, in K. Jürimäe, sodnica,

generalni pravobranilec: N. Wahl,

sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 10. junija 2015,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za SBS Belgium NV P. Maeyaert in A. De Bleeckere, odvetnika,
- za Belgische Vereniging van Auteurs Componisten en Uitgevers (SABAM) E. Marissens, odvetnik,
- za francosko vlado D. Segoin in F.-X. Bréchet, agenta,
- za poljsko vlado B. Majczyna, agent,
- za Evropsko komisijo J. Samnadda in F. Wilman, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

* Jezik postopka: nizozemščina.

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 3(1) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo SBS Belgium NV (v nadaljevanju: SBS) in Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers (SABAM) (belgijsko združenje avtorjev, skladateljev in založnikov) glede obveznosti plačila ustreznega nadomestila za oddajanje programskih vsebin s tehniko direktnega dovajanja.

Pravni okvir

- 3 V uvodnih izjavah 23 in 27 Direktive 2001/29 je navedeno:

„(23)

S to direktivo naj se nadalje uskladi avtorjeva pravica do priobčitve javnosti. To pravico je treba razumeti v širokem pomenu, ki zajema vsakršno priobčitev javnosti, ki ni prisotna na kraju izvora priobčitve. Ta pravica naj zajema vsako tovrstno oddajanje ali retransmisijo dela v javnost po žici ali na brezžični način, vključno z radiodifuznim oddajanjem. Ta pravica naj ne zajema nobenih drugih dejanj.

[...]

(27) Samo nudenje fizičnih zmogljivosti, ki olajšajo ali omogočijo priobčitev, še ne šteje za priobčitev v pomenu te direktive.“

- 4 Člen 3 te direktive, naslovljen „Pravica priobčitve del javnosti in pravica do dajanja na voljo javnosti predmetov sorodnih pravic“, določa:

„1. Države članice predvidijo za avtorje izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo vsakršno obliko priobčenja njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način, vključno z dajanjem svojih del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami.

[...]

3. Pravice iz odstavka 1 in 2 se ne izčrpajo z nobenim dejanjem priobčitve javnosti oziroma dajanja na voljo javnosti, kot ju določa ta člen.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 5 SABAM, ki je organizacija za upravljanje avtorskih pravic, zastopa avtorje pri podeljevanju soglasja za uporabo njihovih avtorskopravno varovanih del s strani tretje osebe in pri pobiranju nadomestila za to uporabo.

- 6 Družba SBS je komercialna RTV-organizacija, ki oddaja v nizozemskem jeziku ter producira in razširja televizijske programske vsebine. Družba SBS v sklopu svoje radijske in televizijske dejavnosti upravlja več zasebnih komercialnih kanalov v Belgiji. Spored SBS obsega tako lastno produkcijo kot tudi programske vsebine, kupljene od domačih in tujih produkcijskih hiš in dobaviteljev programskih vsebin.
- 7 SBS oddaja svoje oddaje izključno s tehniko, ki je znana kot „direktno dovajanje“. Gre za dvostopenjski postopek, pri katerem družba SBS svoje signale s programsko vsebino prek zasebne povezave od točke do točke posreduje svojim distributerjem, kot so Belgacom, Telenet in TV Vlaanderen. V tej fazi javnost teh signalov ne more sprejemati. Distributerji nato signale prenašajo – v nekaterih primerih kodirane – svojim naročnikom, tako da naročniki programske vsebine – v nekaterih primerih z dekoderjem, ki jim ga da na voljo distributer – spremljajo na svojem televizorju. Glede na zadevnega distributerja se signali prenašajo po satelitu v primeru družbe TV Vlaanderen, po kablu v primeru družbe Telenet in po povezavi xDSL v primeru družbe Belgacom.
- 8 SABAM ocenjuje, da družba SBS kot RTV-organizacija opravlja priobčitev javnosti v smislu člena 3 Direktive 2001/29, ko oddaja s tehniko direktnega dovajanja. Za to naj bi bilo potrebno dovoljenje imetnikov avtorskih pravic. Kot nadomestilo zahteva plačilo določenega zneska.
- 9 Družba SBS temu zahtevku nasprotuje. Meni, da zgolj distributerji in druge organizacije enake narave izvajajo priobčitev javnosti, ki je upoštevana z vidika avtorske pravice. Meni torej, da ni dolžna nobenega nadomestila.
- 10 Rechtbank van koophandel te Brussel (gospodarsko sodišče v Bruslju) je ugodilo zahtevku SABAM in družbi SBS naložilo plačilo skoraj milijon EUR iz naslova avtorskih pravic za leto 2009.
- 11 Družba SBS se je zoper sodbo navedenega sodišča pritožila na predložitveno sodišče.
- 12 V teh okoliščinah je hof van beroep te Brussel (pritožbeno sodišče v Bruslju) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali RTV-organizacija, ki razširja programske vsebine izključno s tehniko direktnega dovajanja – tj. dvostopenjskega postopka, pri katerem svoje programske signale posreduje distributerju v kodirani obliki prek satelita, optičnega kabla ali drugega sredstva za prenos (satelit, kabel ali povezava x-DSL), ne da bi bili signali med prenosom ali zaradi njega na voljo javnosti, in pri katerem distributerji signale nato posredujejo svojim naročnikom, tako da si lahko naročniki programske vsebine ogledajo – opravlja priobčitev javnosti v smislu člena 3 Direktive 2001/29 [...]?“

Vprašanje za predhodno odločanje

- 13 S svojim vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3(1) Direktive 2001/29 razlagati tako, da RTV-organizacija opravlja priobčitev javnosti v smislu te določbe, ko svoje signale s programsko vsebino posreduje izključno distributerjem signalov, ne da bi bili ti signali med prenosom ali zaradi njega na voljo javnosti, ti distributerji pa te signale nato posredujejo svojim naročnikom, tako da si ti lahko ogledajo te programske vsebine.
- 14 Glede tega je treba poudariti, da je glavni cilj Direktive 2001/29 vzpostavitev visoke stopnje varstva avtorjev, kar jim omogoči ustrezno plačilo za uporabo njihovih del, posebno pri priobčitvi javnosti. Torej je treba pojem „priobčitev javnosti“ iz člena 3(1) te direktive razumeti široko, kot je poleg tega izrecno navedeno v uvodni izjavi 23 te direktive (sodba ITV Broadcasting in drugi, C-607/11, EU:C:2013:147, točka 20 in navedena sodna praksa).

- 15 Sodišče je že presodilo, da pojem „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29 združuje dva kumulativna elementa, in sicer „priobčitev“ dela in priobčitev tega dela „javnosti“ (glej sodbo Svensson in drugi, C-466/12, EU:C:2014:76, točka 16).
- 16 Glede, prvič, „priobčitve“, ta zajema kateri koli prenos varovanih del, ne glede na uporabljeno sredstvo ali tehnološki postopek (sodba Football Association Premier League in drugi, C-403/08 in C-429/08, EU:C:2011:631, točka 193).
- 17 Poleg tega mora vsako oddajanje ali retransmisijo dela s posebnim tehničnim sredstvom načeloma posebej dovoliti avtor zadevnega dela (sodba ITV Broadcasting in drugi, C-607/11, EU:C:2013:147, točka 24).
- 18 V konkretnem primeru je iz predloga za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da RTV-organizacija iz postopka v glavni stvari oddaja signale s programsko vsebino več distributerjem signalov, in sicer prek satelita, kabla ali povezave xDSL, torej z različnimi sredstvi ali tehnološkimi postopki.
- 19 Iz tega sledi, da je treba ta oddajanja, ne glede na to, ali so vzporedna ali ne, šteti za „priobčitev“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29.
- 20 Drugič, za to, da je podana „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29, morajo biti, kot je bilo opozorjeno v točki 15 te sodbe, varovana dela dejansko priobčena „javnosti“.
- 21 Glede tega je iz sodne prakse Sodišča razvidno, da pojem „javnost“ zajema nedoločeno število naslovnikov, potencialnih gledalcev, poleg tega pa mora biti število oseb dovolj veliko (glej v tem smislu sodbi SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, točki 37 in 38, in ITV Broadcasting in drugi, C-607/11, EU:C:2013:147, točka 32).
- 22 Vendar v položaju, kakršen je v zadevi v glavni stvari, kot je jasno razvidno iz vprašanja za predhodno odločanje, zadevna RTV-organizacija oddaja signale s programsko vsebino individualnim in določenim distributerjem, ne da bi do njih potencialni gledalci lahko imeli dostop.
- 23 Zato dela, ki jih oddaja RTV-organizacija, kot je ta iz postopka v glavni stvari, niso priobčena „javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29, temveč individualnim in določenim ponudnikom.
- 24 Ker sta sestavna elementa priobčenja javnosti, kot je bilo opozorjeno v točki 15 te sodbe, kumulativna in pogoj, da morajo biti varovana dela priobčena javnosti, ni izpolnjen, oddajanje, ki ga izvaja RTV-organizacija, kot je ta iz postopka v glavni stvari, načeloma ne spada pod pojem „priobčenje javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29.
- 25 Ob tem pa vnaprej ni mogoče izključiti, da bi se lahko v nekaterih položajih naročniki pri distributerjih, kot so ti iz zadeve v glavni stvari, šteli za „javnost“, na katero se nanaša prvotno oddajanje s strani RTV-organizacije.
- 26 V zvezi s tem najprej ni sporno, da distributerji, kot so ti v konkretnem primeru, nikakor niso del take javnosti, v nasprotju s subjekti, kot so hoteli, na katere se nanašata dve zadevi, v katerih sta bili izdani sodbi SGAE (C-306/05, EU:C:2006:764) in Phonographic Performance (Ireland) (C-162/10, EU:C:2012:141).
- 27 Iz tega izhaja, da naročniki, ki so naslovniki oddajanja s strani zadevnih distributerjev, *a priori* ne smejo veljati za „novo“ javnost, na katero se prvotna priobčitev s strani RTV-organizacije ni nanašala (glej *a contrario* sodbo SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, točka 40).
- 28 Zato v zadevi v glavni stvari obstaja samo ena „javnost“, in sicer vsi naročniki posameznega distributerja.

- 29 V zvezi s tem je iz besedila vprašanja, kakor ga je zastavilo predložitveno sodišče, razvidno, da lahko naročniki teh distributerjev gledajo televizijske programske vsebine zaradi posredovanja teh distributerjev.
- 30 Sodišče pa je že presodilo, da je distribucija dela, ki ga z radiodifuzijo razširja ponudnik, kakršen je ta v tem primeru, svojim naročnikom opravljanje samostojnih storitev, ki se zagotavljajo za to, da se iz tega ustvari dobiček, saj navedene osebe naročnine ne plačajo RTV-organizaciji, ampak temu ponudniku, in se ne plačuje za morebitne tehnične storitve, temveč za dostop do zadevne priobčitve in tako do varovanih del (glej po analogiji sodbo *Airfield in Canal Digitaal*, C-431/09 in C-432/09, EU:C:2011:648, točka 80).
- 31 Oddajanje s strani ponudnika v okoliščinah, kot so navedene v prejšnji točki te sodbe, torej ne pomeni zgolj tehničnega sredstva zaradi zagotavljanja ali izboljšanja sprejema izvirnega oddajanja na območju pokritosti (glej po analogiji sodbo *Airfield in Canal Digitaal*, C-431/09 in C-432/09, EU:C:2011:648, točka 79).
- 32 Ob tem pa ni mogoče izključiti, da je lahko distributer v razmerju do RTV-organizacije nesamostojen in da je njegovo opravljanje storitev distribucije zgolj tehnično, tako da je njegovo posredovanje zgolj tehnično sredstvo v smislu sodne prakse Sodišča (glej zlasti sodbi *Football Association Premier League* in drugi, C-403/08 in C-429/08, EU:C:2011:631, točka 194, ter *Airfield in Canal Digitaal*, C-431/09 in C-432/09, EU:C:2011:648, točki 74 in 79).
- 33 Če bi bil tak primer podan, kar preveri predložitveno sodišče, pa je naročnike pri zadevnih distributerjih mogoče šteti za javnost, ki jo zajema priobčitev s strani RTV-organizacije, zaradi česar bi ta izvajala „priobčitev javnosti“.
- 34 Glede na vse te preudarke je treba na vprašanje za predhodno odločanje odgovoriti, da se člen 3(1) Direktive 2001/29 razlaga tako, da RTV-organizacija ne opravlja priobčitve javnosti v smislu te določbe, če svoje signale s programsko vsebino posreduje izključno distributerjem signalov, ne da bi bili ti signali med prenosom ali zaradi njega na voljo javnosti, ti distributerji pa te signale nato posredujejo svojim naročnikom, tako da si lahko ti ogledajo te programske vsebine, razen če je posredovanje zadevnih distributerjev zgolj tehnično sredstvo, kar preveri predložitveno sodišče.

Stroški

- 35 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (deveti senat) razsodilo:

Člen 3(1) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi je treba razlagati tako, da radijska in televizijska organizacija ne opravlja priobčitve javnosti v smislu te določbe, če svoje signale s programsko vsebino posreduje izključno distributerjem signalov, ne da bi bili ti signali med prenosom ali zaradi njega na voljo javnosti, ti distributerji pa te signale nato posredujejo svojim naročnikom, tako da si lahko ti ogledajo te programske vsebine, razen če je posredovanje zadevnih distributerjev zgolj tehnično sredstvo, kar preveri predložitveno sodišče.

Podpisi